

Vstopnica.....	5
Koncertni list.....	6
Kritika.....	7
Simfonični koncert.....	7
Skladatelji.....	8
Zasedba.....	10
Lastna ocena.....	11
II. OPERA (Don Giovanni).....	11
Kritika.....	12
Napovednik.....	13
Vstopnica.....	13
Opera.....	14
Skladatelj.....	14
Wolfgang Amadeus Mozart se je rodil 1756 v Salzburgu. Imeli so ga za "čudežnega otroka". Študiral je v Salzburgu in hodil na koncerte na Dunaj. Dobival je različna naročila in pri 18. je postal mladenič, ki ga je prevzela izrazna moč glasbe. V Parizu ga poslušalci niso preveč lepo sprejeli saj so bili takrat priljubljeni drugi umetniki, toda na Dunaju je požel velik uspeh. Toda zaradi nespametnega ravnanja njegove žene z denarjem je, ko je umrl, bil reven. Umrl je 1791 na Dunaju. Zapustil nam je več kot 600 skladb.....	14
Mozart je opustil značilnosti galantnega in čustvenega sloga in se ravnal po vzorih klasične munnheiske šole. Njegov izraz je bolj dinamičen, glasba pa bolj dramatična. V svoja dela je vnašal tudi čustvene in miselne vsebine ter humor.....	14
Vsebina.....	15
Prvo dejanje.....	15
Zasedba.....	18
Lastna ocena.....	20
III. BALET (plesna predstava)- Labodje jezero.....	20
Napovednik.....	21
Vstopnica.....	23
Balet.....	23
Skladatelj.....	24
Vsebina.....	25
Zasedba.....	27
Lastna ocena.....	29
II. IV. VOKALNI KONCERT.....	30
Napovednik.....	30
Vstopnica.....	31
Koncertni list.....	31
Kritika.....	31
Vokalni koncert.....	32
Lastna ocena.....	33
V. PRIPOROČENO GLASBENO DELO.....	33
Koncert.....	34
Lastno mnenje.....	35
I. SIMFONIČNI KONCERT.....	3
□ Napovednik.....	3
□ Vstopnica.....	4

□	Koncertni list.....	5
□	Kritika.....	6
□	Simfonični koncert.....	6
□	Skladatelji.....	7
□	Zasedba.....	8
□	Lastna ocena.....	9
II.	OPERA (Don Giovanni).....	10
□	Kritika.....	11
□	Napovednik.....	12
□	Vstopnica.....	12
□	Opera.....	13
□	Skladatelj.....	13
□	Vsebina.....	14
□	Zasedba.....	17
□	Lastna ocena.....	19
III.	BALET (plesna predstava)- Labodje jezero.....	19
□	Napovednik.....	20
□	Vstopnica.....	22
□	Balet.....	22
□	Skladatelj.....	23
□	Vsebina.....	24
□	Zasedba.....	26
□	Lastna ocena.....	28
IV.	VOKALNI KONCERT.....	29
□	Napovednik.....	29
□	Vstopnica.....	30
□	Koncertni list.....	30
□	Kritika.....	31
□	Vokalni koncert.....	31
□	Lastna ocena.....	32
V.	PRIPOROČENO GLASBENO DELO.....	32
□	.....	32
□	Koncert.....	34
□	Lastno mnenje.....	34

15. in 16. marca ob 19.30. uri

I MODRI ABONMA I IN II

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Patrick Fournillier

Matej Šarc, oboa;

Aleksandar Milošev, viola;

Igor Škerjanec, violončelo;

Trio Kaleidoscopio (Primož Novšak, violina;

Keiko Tamura, klavir; Thomas Grossenbacher, violončelo)

Program:

M. Mihevc, novost za orkester

L. van Beethoven,

Koncert za violino, violončelo in klavir v

C-duru, op. 56

C. Franck, Simfonija v d-molu

❖ **Napovednik**

❖ Vstopnica

❖ **Koncertni list**

❖ Kritika

❖ Simfonični koncert

Koncert sodi danes med najbolj priljubljene glasbene zvrsti, posebno zvočno tako izdatna mešanica klavirja s spremljajočim orkestrom.

Na drugem mestu je violinski koncert, na tretjem pa koncert za violončelo, čeprav je zanj razmeroma malo literature.

❖ Skladatelji

➤ Marko Mihevc

Slovenski skladatelj Marko Mihevc je rojen 30.4.1957. Končal je kompozicijo na Akademiji za glasbo in dirigiranje. Ima tudi diplomu dunajske Visoke šole za glasbo.

Učna ura je drugi koncert za oboo, violo in violončelo.

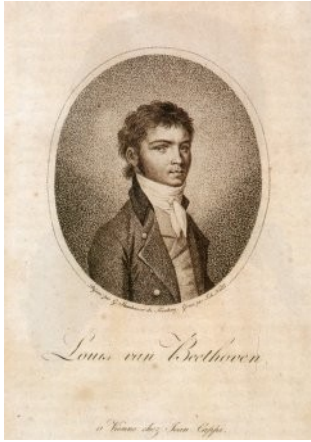
➤ Ludwig van Beethoven

Ludwig van Beethoven je eden izmed najznamenitejših skladateljev klasicizma in tudi nasploh, ki se je v zgodovino glasbe zapisal s svojimi nepozabnimi simfonijami. Rodil se je leta 1770 v Bonnu, v obdobju 'pomembnih in burnih dogodkov'. Ko mu je bilo sedem let je znal igrati na čembalo. Pri štirinajstih je postal organist knežne kapele, nato pa je šel študirat na Dunaj. 1801 se je zaradi skoraj popolne oglušlosti začel zapirati vase in tolažbo je iskal v glasbi. Takrat je napisal tudi večino svojih del. Umril je 1827 na Dunaju.

Beethoven se ni rad podrejal disciplini, ampak je imel raje svobodno domišljijo. Skladbe je ustvarjal počasi in marljivo. v njegovih delih se je zrcalilo tudi njegovo počutje.

Ludwig Beethoven.

Slike prikazujejo Beethovna kot fanta in odraslega človeka, njegovo rojstno hišo in podpis.

➤ César-Auguste Franck

Francoski skladatelj belgijskega rodu rojen 10.12.1822 v Liege, Francija. Bil je organist in orgelski učitelj v Parizu. S svojimi skladbami, v katerih združuje kontrapunkt J.S.Bacha s harmonijo pozne romantike, je vplival na sodobne fr. skladatelje. Poleg orgelskih skladb so še danes priljubljeni simfonija v d-molu, simfonične variacije za klavir in orkester, violinska sonat v A-duru in klavirski kvintet. Umrli je 8.11.1890 v Parizu.

❖ Zasedba

To je klasični simfonični orkester, ki vsebuje največ instrumentov. Orkester sestavljajo godala, trobila, pihala ter tolkala. Vsebuje okoli 90 glasbil oziroma glasbenikov. V orkestru je največ godal, saj je njihov zvok zelo nežen. Pravimo, da so godala srce orkestra. Ostalih skupin instrumentov pa je manj, saj so lahko glasnejša oz. močnejša.

Na slikah

❖ Lastna ocena

Na koncert sem šla z mislijo "mogoče pa ne bo slabo" in res moram reči, da mi je bilo vse skupaj kar všeč. Mislim pa, da se vsem ni zdelo tako, vsaj tako je bilo sklepati po godrnjanju dveh bližnjih in redkih poslušalcev, ki sta predčasno zapustila dvorano.

Nekatera dela pa so bila tudi malce dolgočasna. Mislim, da so orkester in solisti igrali dobro, čeprav to težko rečem, saj se redko znajdem na takih koncertih, da bi jih lahko primerjala med seboj.

II. OPERA (Don Giovanni)

Zabavna drama v dveh dejanjih. Besedilo napisal Lorenzo da Ponte. Uglasbil Wolfgang Amadeus Mozart. Krstna predstava: 1787, Praga

“V ponedeljek, 29. oktobra je praška italijanska operna družba v Pragi predstavila nestrpno pričakovano opero mojstra Mozarta *Don Juan* ali *Sodba v kamnu*. Poznavalci in umetniki pravijo, da v Pragi niso še nikdar postavili česa podobnega. G. Mozart je sam dirigiral orkestru, in ko se je prikazal, so ga pozdravili s trojnim vzklikom.”

Praški Oberpostzeizung, 3. novembra 1787

Najbrž ni opere, ki bi bila deležna bolj laskavih ocen teaterskih strokovnjakov kot Mozart-Da Pontejev *Don Giovanni*. Hvalili so jo v sila različnih časih. Nemški romantik E. T. W. Hoffmann jo je označil za "opero oper", oče "epskega gledališča" Bertolt Brecht pa za "vrh", ki "ni bil nikoli več dosežen".

Mozart je s svojo genialnostjo ustvaril mojstrovino in ta kaže najbolj popolno podobo dvomov, ki jim človek ne more uiti.

“Don Giovanni v posedovanju ženske ni več iskal potešitve svojih strasti, temveč je bil to porogljiv upor proti naravi in Stvarniku. Imel je občutek, da je ušel svoji omejeni posvetni usodi, se dvignil nad naravo in celo nad Boga! In res si ni želel drugega, kot da bi ušel temu življenju, čeprav zato, da bi šel čim prej v pekel.”

E.T.W.Hoffmann, Sanjarjenje v Challotovem slogu, 1814-1815

❖ Kritika

❖ **Napovednik**

❖ **Vstopnica**

❖ Opera

Režiser in dirigent si morata biti popolnoma edina o celotnem konceptu, o »slogu« izvedbe. Danes zahtevamo od pevca več kot kdaj koli poprej: poleg tega, da mora znati peti, mora biti dober, celo zanimiv igralec, mora biti pravšnjega videza in obvladati vse pomembne operne jezike (italijanščino, nemščino, francoščino).

❖ Skladatelj

➤ Wolfgang Amadeus Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart se je rodil 1756 v Salzburgu. Imeli so ga za "čudežnega otroka". Študiral je v Salzburgu in hodil na koncerte na Dunaj. Dobival je različna naročila in pri 18. je postal mladenič, ki ga je prevzela izrazna moč glasbe. V Parizu ga poslušalci niso preveč lepo sprejeli, saj so bili takrat priljubljeni drugi umetniki, toda na Dunaju je požel velik uspeh. Toda zaradi nespametnega ravnanja njegove žene z denarjem je, ko je umrl, bil reven. Umrl je 1791 na Dunaju. Zapustil nam je več kot 600 skladb.

Mozart je opustil značilnosti galantnega in čustvenega sloga in se ravnal po vzorih klasične munnheiske šole. Njegov izraz je bolj dinamičen, glasba pa bolj dramatična. V svoja dela je vnašal tudi čustvene in miselne vsebine ter humor.

❖ Vsebina

Prvo dejanje

Ponoči čaka Leporello pred hišo seviljskega komturja svojega gospodarja don Giovannija, ki se je spet spustil v eno svojih galantnih pustolovščin. Toda tokrat osvajalec ženskih src ni imel sreče: donna Anna ga je zavrnila, zdaj pa mu sledi ter zahteva, da ji pokaže obraz. Njene klice na pomoč sliši oče, ki osvajalca pozove na dvoboj. Don Giovanni porogljivo sprejme izziv in že po nekaj zamahih z mečem premaga starca, ki podleže ranam. Giovanni in Leporello pobegneta, donna Anna steče po pomoč. Ko se s svojim zaročencem don Ottavijem in njegovimi služabniki vrne na prizorišče dvoboja, najde očeta mrtvega. Ottavio jo tolaži, Anna pa zahteva, da se maščuje za smrt njenega očeta.

Don Giovanni in Leporello srečata na cesti neko žensko, ki obupana preklinja nezvestega ljubimca, ker jo je zapustil. Ko jo Giovanni želi potolažiti, prepozno spozna, da je ženska pravzaprav donna Elvira in da je moški, ki ga išče, on sam. V neprijetno situacijo pojasnjevanja potisne Leporella, sam pa se umakne. Leporello tolaži Elviro in iz torbe potegne beležko, v kateri ima zapisana vsa imena gospodarjevih ljubic. Elvira vsa iz sebe odide.

Pred don Giovannijevo palačo se vije vaška poročna povorka. Tu je seveda tudi Giovanni, ki skupaj s svojim slugo pripravi vse, da bi osvojil lepo nevesto Zerlino.

Ko ji na samem z dvorjenjem že zmeša glavo, stopi med njiju donna Elvira, ki Zerlino opozori na don Giovannijevo dvoličnost. Približata se donna Anna in don Ottavio, odeta v črnino. Ko srečata Giovannija, ga, čeprav ne slutita ničesar, zaprosita za pomoč pri iskanju zločinca. Ta jima licemerno ponudi svoje usluge, obenem pa se na moč trudi, da bi odpeljal stran donno Elviro, saj ga ta predstavlja v nadvse negativni luči. Donna Anna v trenutku, ko se ji Giovanni približa, v njem spozna ubijalca svojega očeta in se v bolečini zgrudi. Don Ottaviju pove, kako jo je v noči pred ubojem zločinec hotel na silo zapeljati, vendar se mu je uspela izviti in poklicati pomoč. Prihiteel je oče in Giovanni ga je ubil.

Don Giovanni pripravlja v svoji palači zabavo in si ob tem v družbi šampanjca prepeva nebrzdano napitnico. Medtem Zerlina pred palačo tolaži svojega Masetta in mu prisega ljubezen. Don Giovanni vse svate povabi na ples. Z Leporellom pod balkonom zagledata maske, ki jih prav tako povabita na zabavo. Ne slutita, da se za krinkami skrivajo donna Anna, donna Elvira ter Ottavio, željni maščevanja.

V svečano razsvetljeni dvorani plešejo kmetje in dvorjani, ko vstopi zakrinkana trojica. V vrvežu plesalcev Giovanniju uspe odpeljati Zerlino v sosednjo sobano. Dekle kliče na pomoč in v sobo vdrejo gostje. Don Giovanniju se uspe prebiti iz obroča.

Drugo dejanje

Don Giovanni je odkril, da je v službi pri donni Elviri lepa sobarica, zato ji sklone zapeti podoknico. Toda na balkonu se namesto mične sobarice pokaže donna Elvira, ki jo Leporello uspešno spelje stran, saj se je odel v gospodarjev plašč in si na glavo nadel njegov klobuk. Podoknico prekine prihod oboroženih vaščanov. Ti z Masettom na čelu iščejo don Giovannija, da bi se mu maščevali. Odet v mrak se jim prikaže Giovanni, preoblečen v Leporella, in se jim pod pretvezo, da se želi tudi sam maščevati svojemu gospodarju, pridruži. Razžene jih na vse strani, ko pa ostane sam z Masettom,

ga pretepe in izgine v noč. Prihiti Zerlina in nežno tolaži svojega nesrečnega ženina.

Leporello, preoblečen v gospodarja, se odloči znebiti donne Elvire, ki mu srečna pade v objem, saj je prepričana, da je Giovanni in da jo spet ljubi. Med begom Leporello pade v roke Ottaviu in donni Anni in ko mu končno uspe ubežati pred njima, ga najdeta še Zerlina in Masetto. Elvira prosi za milost nesrečnika, skritega za velikim klobukom. Ko Leporello končno spozna, da iz tega položaja ni nobenega izhoda, razkrije prevaro in uspe pobegniti pred razjarjenimi sledniki.

Don Giovanni in Leporello se ponovno srečata na pokopališču in si pripovedujeta dogodivščine te noči. Prekine ju skrivnosten glas. Spoznata, da se nahajata pred nagrobnim kipom pokojnega komturja, Anninega očeta. Leporello opozarja svojega gospodarja, da ju kip opazuje, zato ga don Giovanni pregovori, naj ga povabi na večerjo. S težkim srcem se Leporello odloči, da bo to naredil in se, ko kip s kimanjem glave privoli v povabilo, prestrašen umakne. Kip odgovori tudi predrznemu don Giovanniju, le da tega niti srečanje z zagrobnimi silami ne more spraviti iz tira.

V svoji palači se don Giovanni ob spremljavi orkestra norčuje iz Leporellrove lakote, ko pride donna Elvira in Giovannija še enkrat prosi, naj premisli in spremeni svoj grešni način življenja. On pa se ji le roga. Elvira odide. Za vrati se zasliši njen krik. Leporello odhiti za njo pogledat, kaj se dogaja. Vrne se ves bled in prestrašen, češ da je pred vrati kamniti gost. Grozljivo trkanje nažene strah v kosti tudi Giovanniju, vendar ta le odpre vrata. Pred njimi stoji komturjev kip s pokopališča. Njegove grožnje spremlja strahovito donenje, toda trmasti don Giovanni zavrne še zadnji opomin. Kipu seže v ponujano roko. V trenutku ga izda srce, tla se odprejo in pekel pogoltne nezlomljivega osvajalca.

Ottavio in Anna, Zerlina in Masetto ter Elvira pridejo k Leporellu, da bi izvedeli za don Giovannijevo usodo. Zdaj ko je vsega konec, bodo začeli novo življenje.

Prizori iz opere

❖ Zasedba

➤ Marko Gasperšič (dirigent)

Dirigent Marko Gašperšič je rojen v Ljubljani. Študiral je klavir pri profesorici Zorki Bradač, muzikologijo na Filozofski fakulteti in dirigiranje pri profesorju Antonu Nanutu na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Za izvedbo Dvořákové Simfonije št. 8 je prejel študentsko Prešernovo nagrado. V ljubljanski Operi je debitiral kot dirigent predstave La Bohème. Z njo je tudi diplomiral, in sicer z odliko. Za RTV Slovenija je posnel več opernih odlomkov s priznanimi slovenskimi opernimi umetniki, s simfoničnim orkestrom RTV Zagreb pa je gostoval v Italiji. Že več kot trideset let je stalni organist v župnijski cerkvi svetega Antona Padovanskega v Ljubljani. Kot organist je koncertiral s simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, z ljubljanskim oktetom ter z basbaritonistom Juanom Vasletom. Od leta 1980 je bil v ljubljanski Operi zaposlen kot korepetitor in asistent dirigenta, zdaj pa je dirigent. Med najpomembnejše predstave svojega

repertoarja šteje operna in baletna dela Štirje grobijani, Don Carlos, Pelleas in Melisanda, Figarova svatba, Hrestač, Coppelia na Montmartru, Faust, Hoffmannove pripovedke in Pikova dama pa tudi izvedbe sakralnih del Wolfganga Amadeusa Mozarta in J.Haydna.

➤ **Dieter Rosberg (dirigent)**

Dirigent Dieter Rosberg je rojen leta 1952 v Hamburgu. Tam je na visoki glasbeni šoli študiral dirigiranje, kompozicij ter operno režijo. Med leti 1972 in 1992 je deloval kot prvi dirigent in namestnik glasbenega direktorja v številnih opernih hišah v Nemčiji in Avstriji. Od leta 1992 je kot svobodni gostujoči operni in koncertni dirigent ter dirigent radijskih produkcij in festivalov. Sodeloval je s številnimi svetovno znanimi pevci, koreografi in režiserji. Njegov repertoar obsega okoli 100 različnih oper, med njimi številne svetovne krstne izvedbe. Do sedaj je imel blizu 1400 nastopov. Posnel je mnogo gramofonskih plošč, pogosto pa snema tudi za radio. V ljubljanski Operi je kot dirigent gostoval v sezoni 1993/94 v predstavah Rigoletto in Ariadna na Naksosu.

❖ Lastna ocena

Sedaj sem bila prvič v operi in moram priznati da sem se pred začetkom malo bala kako bo. Ne morem reči da mi opera ni bila všeč, ampak prav navdušena nad njo pa tudi nisem bila.

III. BALET (plesna predstava)- Labodje jezero

Balet Labodje jezero je Čajkovski napisal po naročilu Velikega gledališča v Moskvi za pičlih osemsto rubljev. Prvič je bil uprizorjen leta 1877 pod baletnim vodstvom Juliusa Reisingerja. Scena in kostumi so bili iz starih zalog, glasbo Čajkovskega pa so delno nadomestili z glasbenimi vložki tedaj popularnega Pougnya. Šele dve leti po skladateljevi smrti, leta 1895, sta Marius Petipa in Lev Ivanov ustvarila koreografijo, ki je še danes temelj najpriljubljenjšega in najbolj znanega baleta. Na oder Mariinskega gledališča v Peterburgu sta koreografa postavila vsa štiri dejanja Labodjega jezera, dirigent Riccardo Drigo pa je glasbi vrnil njen polni pomen. Od takrat dalje je ta biser baletne umetnosti začel svoj zmagoslavni pohod. »Koreografska poema, v pravem smislu besede, ples laboda, njegovih družic, princa in njegovega prijatelja, to trepetanje, in žar sovražnosti usode, vsa bežna minljivost kot sanje, vse to je ostalo nedotaknjeno in vse kaže, da bo tako tudi ostalo,« je zapisal Pino Mlakar ob prvi povojni uprizoritvi v Ljubljani leta 1956. In naj je Labodje jezero doživelo še toliko interpretativnih metamorfoz, lahko danes z gotovostjo trdimo, da gre za baletno predstavo, ki ji

dvojno življenje ni v ničemer škodovalo. Še več, številne, tudi precej radikalne inscenacije - vloge labodov so plesali celo moški - niso v ničemer zmanjšale pomena klasične postavitve velikega baleta. Labodje jezero ostaja temelj baletne umetnosti in klasika, ki še vedno privablja poznavalce in ljubitelje baletne umetnosti.

Letos mineva osemdeset let od prve postavitve Labodjega jezera na odru Opere in baleta SNG v Ljubljani v koreografiji Vaclava Pohana.

❖ **Napovednik**

❖ Vstopnica

❖ Balet

Baletna literatura je zelo izdatna in na splošno spreminjajo fantazije polni koreografij ne šteto glasbenih del v konkretna ali abstraktna baletna dogajanja. »Konkretna« in »abstraktna« pomenijo tu isto kot v slikarstvu. Konkretno: nekaj, kar predstavlja nekaj konkretnega ali figurativnega. Abstraktna pa je igra luči, barv, gibanja, linij, grobo povedano nekaj, kar »ni« predstavljivo ali naj se ne predstavlja. Vzporedno v glasbi je to »absolutna« in »opisna« ali »programska« glasba. Konkretni balet je, denimo, znano »Labodje jezero« Čajkovskega, katerega vsebina je tako natanko predpisana kakor glasba, prav tako »Hrestač«. Abstraktni pa bi bil balet, ki bi ga koreograf napisal na glasbo Bachove suite.

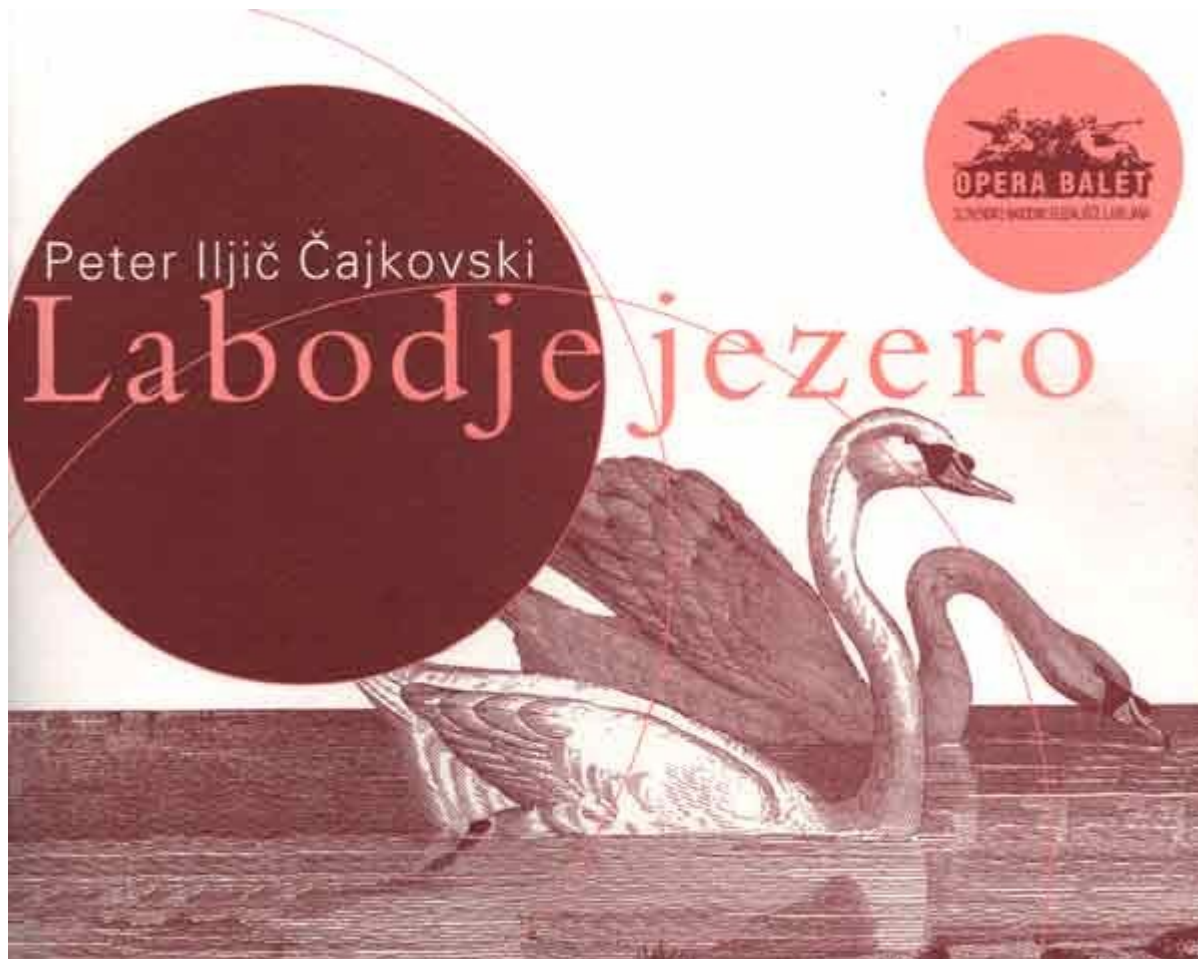

❖ Skladatelj

➤ Peter Iljič Čajkovski

Ruski skladatelj, ki se je rodil leta 1840 v Votkinsku. Njegova prva učiteljica je bila mati po rodu Francozinja. Umrla je ko mu je bilo komaj 14 let. Končal je pravno fakulteto in se zaposlil na ministrstvu za pravosodje. Vpisal se je na tečaj kompozicije, klavirja in flavte. Pisal in skladal je skorajda vse, najbolj pa je seveda znan po baletu Labodje jezero. Po njem je ruski balet dosegel svetovni sloves. Umrli je leta 1893 v Sankt Peterburgu.

❖ Vsebina

Prvo dejanje

Princ Siegfried s prijatelji praznuje svoj enaindvajseti rojstni dan. Njegova mati je razočarana nad sinovim lahkotnim življenjem, saj je že čas, da si izbere nevesto. Pravšnji trenutek za to bi lahko bila svečanost, ki bo naslednjega dne zvečer in na katero bodo prišla mnoga ugledna dekleta. Ko mati odide, mladeniči nadaljujejo igre. Siegfried, zatopljen v svoje melanholične misli, se jim ne pridruži. Pomladno nebo preleti jata labodov in Siegfried si zaželi, da bi šel na lov.

Drugo dejanje

Lepo princeso Odette in njene družice je ugrabil zlobni čarovnik Rothbart. Odvzel jim je človeško podobo in jih spremenil v labode, ki ponoči spet dobijo človeško obliko.

Na obali jezera v bližini dvorca se obsijana z mesečino pojavijo prelepa dekleta - labodi. Siegfrid želi ujeti katero eno od njih, a mu to prepreči njihova princesa. Njena lepota tako premami princa, da se vanjo takoj zaljubi. Nenadna ljubezen ohrabri princeso Odette, ki mladeniču izda skrivnost: Rothbartova čarovnija bo premagana le, če bo srečala človeka, ki ji bo za vselej poklonil svoje srce in ji ostal zvest. Siegfried Odette obljubi večno ljubezen in jo povabi na svečanost. Zlobnega čarovnika zagrabi strašen bes in hkrati strah, da bo izgubil moč nad začarimi bitji. Prvi svit prekine idilično ljubezensko srečanje in veselje deklet, ki morajo slediti Rothbartu ter se ponovno spremeniti v labode.

Tretje dejanje

S prihodom kraljice se začne razkošna svečanost. Siegfriedu misli neprestano bežijo k Odette, zato zavrne vse predstavljene mlade dame. Nizajo se plesi in svečanost je na vrhuncu, ko nepričakovano najavijo neznanega gosta s svojo hčerko. Prihod neznancev zbudi veliko pozornost. Vstopi Rothbart, ki s sabo vodi demonsko pojavo Odilie, ki je, vsa v črnem, videti kot zrcalna podoba zapeljive Odette.

Siegfrieda premami podobnost in misli, da je v njej prepoznal svojo izbranko. Očaran nad njeno magično podobo pred vsemi razglasi, da je to dekle njegova izbranka in da se bo z njo poročil. Tudi tokrat ji obljubi večno ljubezen in tako se ujame v čarovnikovo past, saj je ta računal na poroko svoje hčerke z mladim princem. Prevara je uspela in demona se zmagoslavno vrneta v svoj svet. A blodeči duh osamljene in prevarane Odette razkrije spletko. Obupani Siegfried se

odloči, da bo popravil svojo zmoto, in se odpravi v začarani svet iskat ljubljeno bitje.

Četrto dejanje

Na mestu, kjer sta se princ in princesa prvič srečala, žalostna dekleta - labodi pričakujejo svojo nesrečno prijateljico. Ko se ta vrne, se čarovnik sklone maščevati in pokliče viharne valove, s katerimi namerava uničiti labode. Nameru mu prepreči Siegfried, ki je prepričan, da lahko samo s pogumom in borbenostjo ohrani svojo ljubezen ter jo na ta način osvobodi jarmov sveta začaranih. V borbi, ki traja do svita, Siegfried ubije Rothbarta in dokončno uniči čarovnijo.

❖ Zasedba

➤ Igor Švara (dirigent)

Dirigent in pianist Igor Švara je po končani gimnaziji in srednji glasbeni šoli nadaljeval študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani, in sicer dirigiranje in klavir. V SNG Opera in balet Ljubljana je zaposlen od leta 1972. Najprej je bil baletni in operni korepetitor, nato dirigent - asistent, od leta 1983 pa je stalni dirigent.

Je dobitnik študentske Prešernove nagrade za dirigiranje in posebnega priznanja na opernem bienalu v Ljubljani. Dirigiral je različnim domačim in evropskim simfoničnim orkestrom. Od leta 1995 do 1998 je bil stalni gost dirigent v salzburški operi. Kot pianist in dirigent je za glasbene arhive posnel mnoga dela slovenskih in tujih skladateljev. Dirigiral je 51 različnih opernih in baletnih del.

Je stalni pedagoški sodelavec na Akademiji za glasbo v Ljubljani, redno pa sodeluje kot član žirij na domačih in mednarodnih solopevskih in zborovskih tekmovanjih. Od pomladi 1981 je umetniški vodja Ljubljanskega okteta, s katerim je gostoval po Evropi, Aziji, ZDA, Kanadi in Avstraliji.

➤ Dejan Srhoj (princ)

Dejan Srhoj je rojen 1978 v Ljubljani. Z desetimi leti se je vpisal na ljubljansko baletno šolo in leta 1996 diplomiral na Srednji baletni šoli. Med poletnimi počitnicami je obiskoval baletne seminarje v Angliji, Avstriji ter v ZDA. Po diplomi na SGBŠ je odpotoval v München na baletno akademijo Heinz Bosl Stiftung. Po dveh letih študija je uspešno diplomiral ter se vrnil v Ljubljano, kjer je v sezoni 1998/1999 začel svojo profesionalno plesno pot. Od tedaj je odplesal nekaj vidnejših solističnih vlog: Parisa v Romeu in Juliji, Kaščeja v Ognjeni ptici, princa v Trnuljčici, Lucentia v Ukročeni trmoglavki. V tem času je sodeloval tudi z Matjažem Faričem v predstavi Korak ter z Goranom Bogdanovskim v predstavi 1:0. Plesal je tudi na nekaterih festivalih in gala večerih.

➤ **Regina Križaj (Odette-Odelie)**

Regina Križaj je slovenska balerina, rojena v Zürichu. Po končani baletni šoli 1988. leta v Ljubljani je takoj prejela angažma v ljubljanskem baletu. Njena umetniška pot se je počasi vzpenjala. V sezonah 1990/91 in 1991/92 je odplesala prve manjše solo vloge: Giselle (prijateljice, vili), Labodje jezero (neveste, veliki labodi), Hrestač (vili in solo valček).

Svojo prvo veliko solo vlogo je dobila leta 1994. Plesala je Dulcineo v baletu Don Kihot. Istega leta se je pod mentorstvom priznane slovenske balerine Lidije Sotlar udeležila baletnega tekmovanja v Helsinkih, kjer se je med svetovno konkurenco uvrstila v polfinale, kar je velik uspeh za slovenski balet.

Sledile so solistične vloge v klasičnih in modernih baletih: Pirovi plesi (Himera), George Gershwin, II. slovenska baletna simfonija, Ana Karenina (Kitty) in Coppelia na Montmartru (Svanhilda), Trnuljčica (dobra vila ter Aurora), Ognjena ptica (Lepa carična), Ukročena trmoglavka (Bianca), Zelena miza (partizanka), Giselle (Myrtha).

❖ **Lastna ocena**

Moja dobra prijateljica je vedno rada hodila na balete pa čeprav na prvi pogled ni vzbujala takega videza, da bi rada imela balete vse kaj drugega kot to. Mogoče kakšen rock, vsekakor pa ne balet. Vedno sem jo

spraševala kako to? Pa mi je rekla, da ne ve. Včasih sem se ji celo smejala. Ni mi bilo pač jasno kako to.

Moram reči, da je tudi name balet naredil velik vtis. In mi je bil zelo všeč. Sedaj mi je seveda tudi jasno zakaj je njej všeč. In odgovor je preprost, ker je pač to balet.

Prizor iz baletne predstave

II. IV. VOKALNI KONCERT

❖ Napovednik

❖ **Vstopnica**

❖ **Koncertni list**

❖ **Kritika**

❖ **Vokalni koncert**

Vokalni koncert je koncert pevskega zbora

❖ **Skladatelji**

➤ **Josef Rheinberger**

Rodil se je leta 1839 v Vaduzu. Postal je profesor klavirja in kompozicije. Največ njegovih skladb je pisanih za zборе in so duhovnega značaja. Umrli je leta 1901.

➤ **Hugo Wolf**

Avstrijski skladatelj, ki se je rodil v slovenskem Slovenj Gradcu leta 1860. Bil je fanatičen govornik, ki je imel neodvisen slog s smelnimi harmonijami.

Umril je leta 1903 na Dunaju.

➤ **Johannes Brahms**

Nemški skladatelj rojen 1833 v Hamburgu. Veliko je potoval kot klavirski spremljevalec. Pisal in skladal je vse. Tako nam je zapustil ogromno od simfonij pa do balad in sonat. Umril je leta 1897 na Dunaju.

❖ **Lastna ocena**

Ker sem bila že velikokrat na koncertih zborov se mi vsak zbor ne vtisne v prav poseben spomin. Tako je bilo tudi s tem.

V. PRIPOROČENO GLASBENO DELO

Antonio Vivaldi in njegovi Štirje letni časi spadajo v obdobje baroka.

Kar se tiče baroka, najdemo barok v kontrastu med vokalnim in instrumentalnimi zvočnimi gmotami.

Antonio Vivaldi se je rodil v Benetkah leta 1678 in ga je glasbe najprej učil oče, violinist v orkestru. Antonio ni imel več kot deset let, ko je že začel nadomeščati očeta. Sprejeli so ga kot dodatnega violinista vendar ga je oče namenil za duhovnika. Res je šel po tej poti in bil posvečen v mašnika. Zaradi ognjenih las so ga klicali »Rdeči duhovnik«. Vseeno pa je postal profesor violine. Leta 1705 je objavil zbirko triosonat. Vivaldi se je izpopolnil kot violinist in skladatelj sonat.

Skladatelj je krhkega zdravja nenadoma odpotoval na Dunaj, kjer je nekaj mesecev kasneje leta 1741 umrl v samoti in popolni revščini. Pokopali so ga kot reveža.

❖ **Koncert**

Štirje letni časi so koncert v štirih dejanjih (pomlad, poletje, jesen in zima). Vsako dejanje ima tri

stavke. Izvajajo ga godala in godalni orkester. Spada v Barok.

❖ Lastno mnenje

Ker mi je skladba zelo všeč in jo poznam, sem se odločila da jo poslušam še večkrat. Saj tako nisem preveč »tvegala«, ali mi bo všeč ali ne. Koncert mi je bil všeč in ni mi žal, da sem ga poslušala.

POVZETEK

Ni mi žal, da sem poslušala in gledala vse te koncerte balet in opero. Nekatere so mi bile bolj všeč nekatere manj. To je pač stvar okusa.

Klasična glasba mi je bila vedno v pomoč pri sprostitvi, tako, da nisem imela prevelikih težav z ogledom vseh predstav. Ne morem trdit, da bom sedaj redno, če sploh bom zahajala na koncerte in podobno, vendar se je splačalo teh nekaj uric usesti in »samo« poslušati.